

«ከቤተሰቤም እካባቢ የጉጠኝነት የዘርና የመሳሰለ ነገር እሳሳዩንም፣ እሳስተማሩንም፣ እንደዚህ ያለም በሽታ የሊብንም»

ኮሎኔል መንግስቱ ኃ/ማርያም

የቀድሞው የኢትዮጵያ ፕሬዚዳንት ሲኮ/ሲ መንግስቱ ኃ/ማርያም በዩ.ኤስ.አ. ስሜድክ በዋሽንግተንና ስካጋቢዋ ከሚደመጡ «ነገነት ስኢትዮጵያ» ከተሰኘው ፊደላዊ ጣቢያ ጋር ነሐሴ 19/94 የጀመሩትን ቃለ ምክርሰስ ጥቅምት 10/95 አጠቃለዋል። ቃለ ምክርሰሱ በአጠቃላይ ዘጠኝ ሳምንታት ወሰደ። ፊደላዊው ፕሮግራሙን የሚያስፈጽሙም በየሳምንቱ ሰባቱ ነው። ይህንን ቃለ ምክርሰስ በቅድሚያ በጋዜጣችን ላይ በተከታታይ ማቅረብ ከጀመርን በኋላ ቃለ ምክርሰሱ ለፋ ስላለ ስንዲሁም ኮሎኔል ስላለን ከስቀቁ ወዲህ በሚደረግ ክስተት ቃለ ምክርሰስ ሁሉ ይህ በርካታ ጉዳዮች የተደሰሱበት ስለሆነ ለማጣቀሻም ለመፈጸም ቃለ ምክርሰሱ በመጨረሱ ቢታተም ይመረጣል በሚል ባለፈው ወር የመጀመሪያውን ክፍል ማቅረባችን ይታወቃል። በዚህ ዕትም ደግሞ ቀሪውን ክፍል ይዘናል።

ይህ የኮሎኔል መንግስቱ ኃ/ማርያም ቃለ ምክርሰስ ጥቅምት 10/95 ሲጠናቀቅ ከሲኤስፓ መሥራቾች ስንዴ የሆኑትና ስሁንም በተገቡ ውስጥ ባለ ማቋረጥ ቀጥለው ዛሬም ከሲኤስፓ ስመራር ለባላት ስንዴ የሆኑት ለች ስንዴ ለስማየሁ በተሰደ ቀደ ሽብርና ነጭ ሽብርን በተመለከተ ኮ/ሲ መንግስቱ ለሠነዘሩት ስስተያየት ምሳሽ ሠጥተዋል። «መንግስቱ ኃ/ማርያም ከሚታወቁበት ነገሮች ስንዴ ውሸታምነቱ ነው፤ ከስራውም በተጨማሪ» በማለት የኮሎኔሉን መንግስቱ ነቅረዋል። ይህንና ሌሎች ምሳሌዎችንም በተከታታይ ስናቀርብለን።

ጥያቄ፡- በስርዓተ ወያኔና ሻዕቢያ የኢትዮጵያን ሰራዊት ተዋግተው ለሸንፈዋል ብለው ይገምታሉ?

ኮ/ሲ መንግስቱ፡- ዌል መጀመሪያ ሻዕቢያን ብንመለከት ሻዕቢያ ከተደራጀ ረጅም ዘመን አለው። ወደ 30 ዓመት ያህል የውጊያ ልምድ ያገኘ ነው። እኛ ለክልሉ ሰላምና ደህንነት ብለን ስናበቃ በጥራት የሰለጠነው የአካባቢውን የፖሊስ ኮማንዶ ሠራዊት በጅኔራል አማን አንዶም አማካኝነት ከአነስተኛው በማስከዳት አጠናክሮ ሊያበቃ ወታደራዊ ጉልበቱን ከአንጃው ከቲ.ፔ.ሌል.ሌፍ ጋር በአጭር ጊዜ ውስጥ ያበራታ በድን ነው። በሌላ መልኩ ደግሞ ለአስልምና ነው የምንዋጋው በሚል አረቦችን በመደለል፣ ሌላ ጊዜ ደግሞ ለነፃነት ነው የምንዋጋው በሚል ሕዝቡንና የተለያዩ ሃገሮችን በመለላቸው መንገድ እየቀሰቀሱ አንዳንዴም ደግሞ የጋይሊ ስላሌን መንግስት ለመጣልና የአሜሪካንን ወታደራዊ ቤዝ ከአስመራ ለመንቀል ነው በሚል የሶሻሊስቶች ክልል በመደለል ነው የተነሳው። ከዚህ ሌላ ደግሞ የኢርትራ የመሬት ገፅታ አስቸጋሪ በመሆኑ ምክንያት ለመደበኛ ውጊያ ሳይሆን ለጉራላ ውጊያ በጣም ያመቸ ነው። በዚህ ሁኔታ ብዙ ተፈታትኖናል። ያም ሆኖ ግን በፍፁም አሁን ያገኘውን ድል የሚያገኝና አላማውን የሚያማለ፣ ከቁጥጥራችን ውጭ የሚሆን አልነበረም። ሻዕቢያና ወያኔ በስም ብቻ ተለያይተው ሲያበቁ የውጭንም የውስጡንም ሕዝብ ያወናብዱ አንጂ አንድ የትግራይ ትግሪኝ ብሔረሰብ አላልናቸው። አንድ ቋንቋ የሚናገሩ ናቸው። አንድ የመገንጠል አላማ ያላቸው ናቸው። አብረው ነው የሚዋጉት። አንድ ወጥ ድርጅት ናቸው። የአነሱ ጋይል ወይም የአነሱ ብልህነት ሳይሆን ከመሃከላችን የተፈጠረው ድክመት፣ መለያየት፣ የሰነልባና ጦርነትና ትንሽ መሠላቸት እነሱ ለተነሱ ሌላት አላማ ሽንጣቸውን ገትረው ኢትዮጵያን ሲገዙ የመሃሉ ሰው ደግሞ አንደኛው አክሮ የተመለከተው አልመለሰም። ይሄ ሰላም የሚባለው የሚጣፍጥ ቋንቋ በሰላም ይመጣልናል በሚልና ውስጡ ተሰማርተው ሲያበቁ ደግሞ ይህንን የሚነኩት ጋይሎች በፈጠሩት ሁኔታ ስንዋጋ ያለምንም መስዋዕትነት ነው እስትራቴጂክ ቦታዎች እየተለቀቁ በኋላም መንግስቱ ኃ/ማርያምን ለሰላም ስንል አውርደናል ብለው የተናገሩት። ሠራዊቱ ለእኔ ካለው ድጋፍ በተለይም ደግሞ ተስፋፍን በአመራር ካለ መቀበልና እምነትም ከማጣት የተነሳ ከቁጥጥራቸው ውጭ እንዲሆንና ነገሩ ሁሉ የማይበጅ ሲመስላቸው ጥሎን ኮበለለ የሚል ሌላ ውሸታንብር በመንገታቸው በተፈጠረው አናርክና ውዝግብ ሰራዊቱ እስትራቴጂክ ቦታውን ለቆ በመበታተኑ ያለምንም ፊደላዊነት ነው ሁለቱም ወንጌዎች

የገቡት። ባዶ ቤት ነው የገቡት ለማለት ይቻላል። ወታደሩ ለ30 ዓመታት ቢያንስ በአብዮታችን 17 አመታት ቤቱ የቀበሮ ጉድጓድ፣ መዘቃውጥጆት ሆኖ መስዋዕትነት በሚከፍልበት ጊዜ ስንቁን በማንደል፣ ደግሞ በአግባቡ ባለመከፈል፣ ቤተሰቡን በማግለልና በመሳሰሉት መንገዶች የአነሱን እኩይ አላማ እንዲያስፈፅም በመገፋፋትና በማዳከም የውጊያ ስሜቱን በመስለብ የተጫወተት ሚና ቀላል አይደለም። ያም ሆኖ የኢትዮጵያ ሰራዊት እስከመጨረሻው ድረስ ለሃገሩ ለመዋጋትና ድል ለማምጣት ምጥቱን ዕለት ዕለት የገለፀልኝ ከመሆኑም ሌላ እኛ ደግሞ አንድ ወሳኝ የሆነ ለመጨረሻ ጊዜ በፖለቲካው መንገድ ድል ካልተቻለ ወታደራዊ ድል የሚያስገኝ ዝግጅትም አድርገን ነበረ። ይህንንም አካላችን። ስለዚህ ድል በሰላም የሰጠናቸው እኛ እንጂ እነሱ በሃይልና በጥበባቸው የነጠቁት አይደለም።

ጥያቄ፡- ስለቲ የገርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሐሳን ስሚማት ወይም ስንደደስ ከስርዓቱ ስንደበት ስንሰማ?

ኮ/ሲ መንግስቱ፡- ይሄ እኔ በጣም ደስ የሚለኝ ጥያቄ ነው። እኔ በመሰረቱ በአጠቃላይ ሃገራዊና ብሔራዊ ስሜት ከኢትዮጵያ ወጣት መካኝኛና ከተቀረውም የኢትዮጵያ ሕብረተሰብ ጋር ተቀላቅሎ ለርቻለሁ። በታሪክ አጋጣሚና በዚህ ዕጣ ለጉዳዩ ጋላፊና ተጠያቂ አድርጎ ጊዜ ያቅርበኝ እንጂ ጠቅላላው ሁኔታ ሕዝባዊ እንጂ ግለሰባዊ አልነበረም። እኔ የተለየ ተፃምር ወይም ስልጣን የለኝም። ይህንን ካልኩ በኋላ የአገሩ

ጋለላሌ አመራር ያረጀ ያረጀ፤ ሃገሪቷን ወደኋላ የጉብኝት የተሰለፈች ከሕዝብ ጋር ልይንና በርበሬ ሆኖ ለብዙ ዓመታት በተከታታይ የታየ ነው። የአሳቸው አመራር ማብቃት ጥያቄ ውስጥ የሚገባ አልነበረም። ነገር ግን እንዴት ይሁን? የሚለው ጥያቄ ነው። የጦር ኃይል ከሚቱ 4ኛ ክፍለ ጦር ተሰባስቦ ሲያበቃ እኔ የምስራቁን ሰራዊት እየመራሁ የተገኘሁ ነኝ። እኛም ምንድነው አላማችሁ? ምንድነው ተልዕኳችሁ? የሃገራችንን ሃብትና እድገት ታውቃላችሁ ወይ? አሁን በእካባቢያችን ያለውን ችግር ትረዳላችሁ ወይ? አንዱን እንስታችሁ ለላውን ለመተካት የተሰናዳ ቅድመ ሁኔታ አለ ወይ? አሳሪው ማነው? ታሳሪው ማነው? ምን ዓላማ አላችሁ? በምን ዓይነት ትሰራላችሁ? በማለት 3 ቀን ነው ለውይይት የተቀመጠው። በዚህ ምክንያት ሰዎች ወደ ከፍላቸው ይመለሳሉ። ምክንያቱም አብዛኛው በወጣቱ ሕብረተሰብ የተገነባ ትኩስ ኃይል ነበረ። እያንዳንዱ ያለማጋነን እሳት ነበር የሚተፋው። እኛም እንበለው ነው፤ እንተከሰው ነው፤ እናትርፈው የሚል አልነበረም።

እኛ ደግሞ አብዛኛውን በረሃ ነበረ የምንኖረው፤ በውጊያ ላይ ነው ያለነው። የሃገሪቱን የውስጥና የውጭ ሁኔታ ለማመዛዘን ከሚገጥመን ችግርና ከሌላውም አኳያ የተሻለ ግንዛቤ ነበረን። ከሰሜንና ከምስራቅ የምንመጣው በዚህ ላይነት መልኩ ነው እንግዲህ እኛም ወደዚህ ስልጣንና ኃላፊነት ሰራዊቱ ሳለውቀውና ሳልጠብቀው ከተተኝ። በመጨረሻ ላይ መሠረታዊ ለውጥ ከተባለ መሠረታዊ ለውጥ ያለውን አመራር መሻርና አዲስ መሾም እንደ መሆኑ መጠን የላሳቸው መውረድ አጠያያቂ አይደለም። ግን እንዴት ይሁን ነበር ጥያቄው።

ብዙ ላይነት የተለያዩ አስተሳሰብ ነበር። ቀጥታ ወታደራዊ አምባገነን መንግስት ይቋቋም የሚል ጥያቄ ነበር። በሌላ በኩል ደግሞ ሕዝባዊ መንግስት ይቋቋም የሚልም ነበር። ሶስተኛ ነገር ደግሞ እንደ እንግሊዝ መንግስት የዘውዱን መንግስት ሴሬምኒያል በሆነ መንገድ አግልለን አስቀምጠን ተከብረው ነገር ግን በፖለቲካውና በአስተዳደሩ እጃቸውን እንዳያገቡ የተለያዩ ፓርቲዎች እየተወዳደሩ ሲያበቁ መስተዳድሩን እየመሩ የሚቀጥሉ በት ሁኔታ እንደአማራጭ ቀርቦ ነበር። እኔ ወታደራዊ አምባገነን መንግስትን ፍፁም ተቃዋሚ ነበርኩ። ይሄ ጥያቄ ውስጥ የሚገባ አይደለም። «ዛሬ ጠብ መንጃ አለ፤ ኃይሉ አለ፤ የሕዝብ ድጋፍ አለ ብላችሁ ለአንድ ሰዎች ልታደርጉ ትችሉ ይሆናል፤ የኋላ ኋላ ግን ከኃይሉ ስላሉ መንግስት ባልተሻለ መልኩ የምትወገዙና የምትረክሱ፤ ለሃገር ፋይዳ የማትሆኑ፤ ለግል ጥቅምና ስልጣን የመጣችሁ ሰዎች ካላችሁ ከእናንተ ጋር አንሰለፍም» ብለን ነው የተማመነው። በሁለተኛው አማራጭ ላይ ሕዝባዊ መንግስት የሚባለው የማንንም ጆሮ የሚሰብና የሚጥም ነገር ሲሆን ይህንንም ለማድረግ በአብዛኛው ደጋፊ ሆኖ ሳለ ችግሩ ሕዝቡ ባልነቃበት፤ ባልተደራጀበት፤ ፓርቲዎች በሌላበት፤ ሕገ መንግስት በሌላበት ሁኔታ እውነተኛ የሆነ ሕዝባዊ መንግስት እንዴት ማቋቋም እንችላለን? የሚል ጥያቄ ነው እንትፋት የሆነው። ስለዚህ ወደ ሽግግር መንግስት እናምራ ነው የተባለው። ንጉሱ ይውረዱና ዘውድ እዚህ ላይ ያክትም ነው የተባለው። ያኔ የእኛን አላማ የደገፉ፤ ዛሬ በሕይወት ያሉና እኔን ብቻ የማይገባ ጋፍጡ ሰዎች አሉ። ግን እነኚህን ሰዎች በጉወንም ከፋውንም ማመዛዘን አለብን። በአንድ ፖለቲካ ሕይወት ውስጥ ደግሞ አስከ መጨረሻው ድረስ የሰውና የድርጅት ፍፁምነት የለውም።

ሰውየው በዕድሜያቸው ያሉበትን ሁኔታ በመመለከት ከስልጣን ከማስወገድ ባሻገር በአሳቸው ሕይወት ላይ በእኛ በኩል የታሰበ ክፉ ነገር አልነበረም። የንጉሳዊያንን ቤተሰቦች በአልጋወራሽ ግቢ ሰባስበን ስናበቃ በክብር አስቀመጥናቸው እንጂ ወደወህኒ ቤት አልሄዱም። ነገር ግን «እናንተ ከሃዲዎች ምላችሁ፤ ተገዝታችሁ፤ በሰንደቅ አላማ ስር ተገብርክክኑ ይሄን አደረጋችሁ» እየተባለ በወጣቶች፤ በድርጅቶች፤ በሌቶችና በወንዶች ተቃውሞ ስለበዛ፤ በቁጣና በድምፅ አውጥቶ ሆነን ስናበቃ ለምንድነው ለእነሱ የሚታዘንላቸው? እነሱ ቢሆኑ ዕድሉን ያገኙት ይህንን ዕድል ይሰጣሉ ወይ? እንደማንኛውም ወንጀለኛ ወህኒ ይገቡ ተብሎ ተወሰነ። ንጉሱም ወርደው ሲያበቁ በቁጥጥር ስር ይዋሉ ተባለ፤ እሳቸው በዚህ ሁኔታ ላይ እያሉ እኔ እሳቸውን ያገኘቸው ከኩሎኔል አጥናፋና ከሌሎች ጋር 3 ጊዜ ያህል ነው። አንድ ጊዜ ከፍተኛ ገንዘብ በጄኔቭ ተቀምጦ ይገኛል፤ እርስዎ በዚህ ዕድሜዎና አሁን ባላችው ኢትዮጵያ

በምንወደው ሕዝባችን ሲሉ ከርመው ሕዝቡ በረሃብ በሚቆላበትና የውጭ ጥራጥራና በትቶ ወይም ውራጅ ተመፅዋች በሆነበት ጊዜ ለሕዝብ ያልዋለ ገንዘብ ለአርስዎም አይበጅምና ገንዘቡን ይስጡን ብለን ስንል፤ ገንዘቡ እኔ ጋር የለም አለ። በሌላም ጊዜ ይህንን ጥያቄ በድጋሚ አቀረብኩኝ። አሁንም አላመኑም በመጨረሻ አሟቸው ስለነበር ትንሽ ይወራጩ ነበር።

አመራሩን ማግኘት ይቻላል ወይ ብለው ጠየቁ። በቀጣይ ሄጂ ሳበቃ ምን ልታዘዝ? ምን ላድርግ? ምንድነው ችግርዎ? ብዬ ጠየቅኳቸው። «ኢትዮጵያ በደም የተገነባች ሃገር ናት፤ በብዙ ድካም ያቆየናት ሃገር ናት፤ የውስጥና የውጭ ሁኔታ ለእኛ እንዲህ ተላል አይደለም፤ እንዲሁ ናት፤ የውስጥና የውጭ ሁኔታ ለእኛ እንዲህ ተላችሁ ነው ወይ የምትሰቃው ዝም በላችሁ እንዴት ትታችሁ አንዱን ጥላችሁ ነው ወይ የምትሰቃው ናት?» በሚል መንፈስ እነጋገሩኝ። ጄ/ል አማንና አንተ ምንድን ከየት ትወጥሳለህ? ማነህ ወዘተ እነጋገሩኝ። ጄ/ል አማንና አንተ ምንድን ነህ? ማንነትህ ናችሁ ዋናው? ሲሉም ጠየቁኝ። እኔም ምላሽ ከሰጠኝ ቸው በኋላ ምን ችግር አለ ብላቸው። ትልቁ ልጃቸው ልዕልት ተናኝ አብረው እንደተሆን አለ። መልካም ነው ብለን ልዕልት ተናኝን አምጥተን አብረን አስቀመጥን። ከዚያ በኋላ እኛ ሌትና ቀን 4ታ በማይሰጥ ሥራ ውስጥ ነበርን። አመማቸው። የሚቻለው ሁሉ ተደረገ። አረፋ። ከአረፋውስጥ ነበርን። አመማቸው። የሚቻለው ሁሉ ተደረገ። አረፋ። ከአረፋውስጥ በኋላ ሶስት ሳዳሳት ፈቃዳችሁ ቢሆን ተገቢ ቦታ እንደናሳረፋቸውና ፀሎተ ፍትሃት ልናደርግላቸው እንችላለን ወይ? የሚል ጥያቄ አቀረቡ ልኝ። ይሄንን እኔ ከአመራር አካሉች ጋር ተነጋገርኩበት፤ እንደዚህ አይነት ጥያቄ ቀርቧል ምን ይበጃል የሚል። «ይሄማ ታጥቦ ጭቃ ነው፤ በአንድ በኩል የኢትዮጵያን ሕዝብ በደሉት፤ ይህን አደረጉ ብለን የዚያን እንደ እንጨት እየተከመረ የታየ የወሎ ሕዝብ አፅምና ሌላውን ነገር አሳይተን እንደገና ደግሞ እንዲህ ያለውን ወገን ስርአት መፍቀድ እኛ ራሳችንን ሕብረተሰቡ ግምት ውስጥ ነው የሚጥለን። ለማን እንደተደረገ ነው የሚደረገው? አሳቸው ለአገራቸው የተዋደቁ፤ ለሃገራቸው ተቆርቋሪ የነበሩ ጀግኖችን በስሙኒ ገመድ አይደል እንዴ እያንጠለጠሉ የጣሉት?» በሚል ከፍተኛ ቁጣና ያልጠበቅነው ዱብ ዕዳ ደረሰብን።

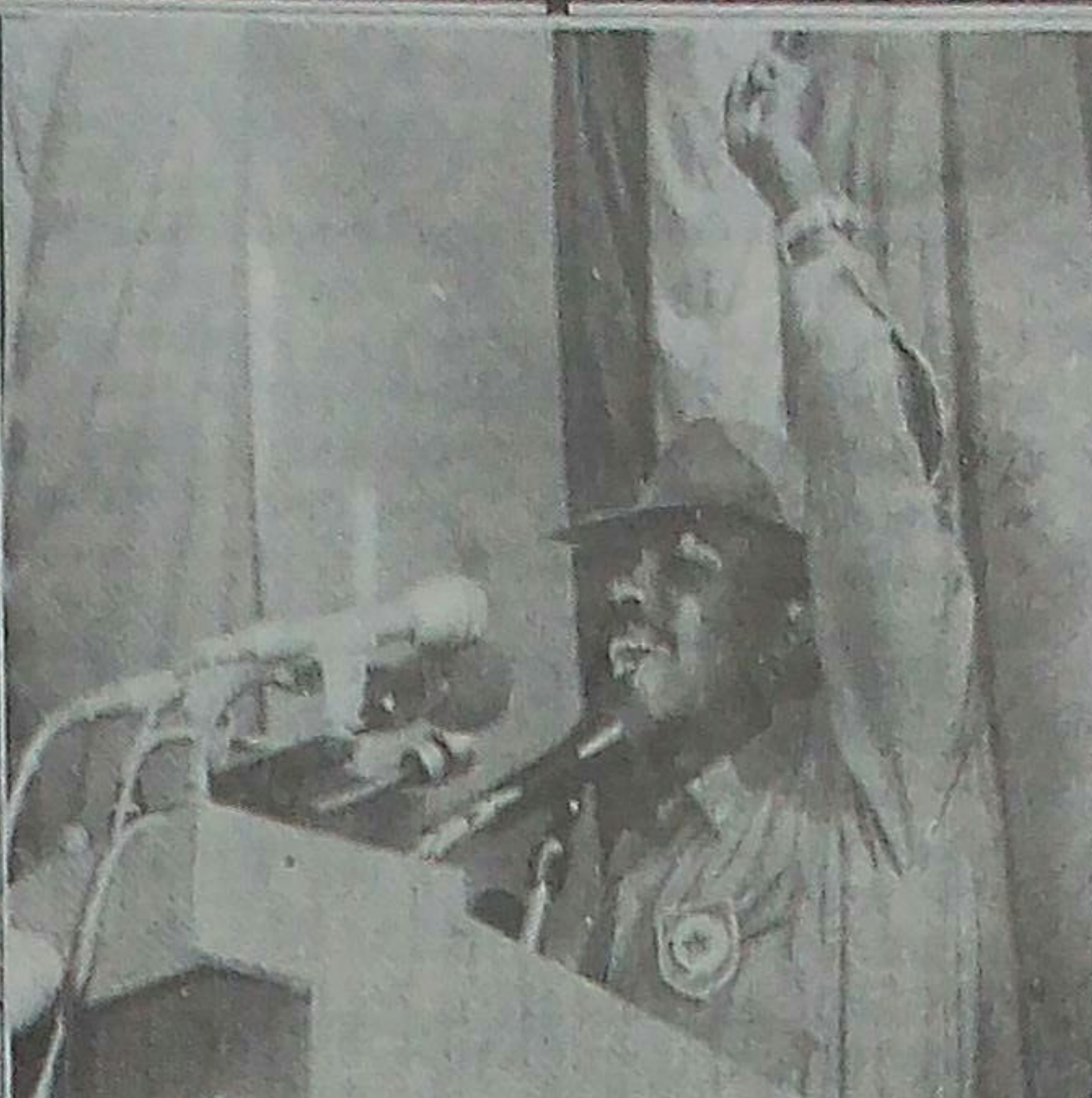
አይ እንግዲያው ተዉት ብለን ስናበቃ የማይቻል ነው ብዬ ለጳጳሩ መልስ ሰጠኳቸው። ከዚያ በኋላ እኔ ወደ ሥራዬ አመራሁኝ። የእስር ቤት አስተዳዳሪ ኮሚቴ የሚባል የተለያየ የስራ ቡድን አለ። እነሱ ናቸው ቀብራቸውን ያስተናገዱት። ይሄንን የምለው እውነቱን ነው። ወደፊት ጊዜና ሁኔታዎች ከፈቀዱ የሚገለፅ ነው። አሁን ከሃገር ቤት ከወጣሁ በኋላ ወያኔ በመርዝ ነው መርዘው የገደላቸው፤ በመንግስቱ ወንበር ስር ነው የቀበሯቸው ብሏል። በመሰረቱ የምኒልክን ቤት መንግስትና የእኔን ፅ/ቤት የሚያውቁ ሰዎች ይህንን መፍረድ ይችላሉ። ፎቅ ነው። የእንጨት ቤት ነው። መቃብር የሚቆፈርበትና ወንበር ስር የሚደረግበት ሁኔታ ጨርሶ የለም። ደግሞ ይሄንን የማስደርግበት ምክንያት የለም። እኔ በእውነቱ አሳቸውም ሆኑ ሌሎች ሃገር ሲወጉ፤ ሲገዝዙ፤ የሰው ደም ሲያፈሉና ፍ/ቤት እያቀረቡ በሞት የሚቀጡበትን ቦታና የሚያርፉበትን ሁኔታ እስካሁን ድረስ አለውቅም።

ጥያቄ፡- ወደቀድሞ ሰበሰቡ ሰበሰቡ፤ ስኔ ከወያኔ ጋር ሰበሰቡም ይባሉ? ከሆነስ ስንድ ሁለት ብለው ከወያኔ እሻባቢዬ የሚገኝቸውን ነጥቦች ሰቢት የቆዳ ሕዝብ ይጥቀሱ?

ከ/ል መንግስቱ፡- እንዴ! የኢትዮጵያ ሕዝብ ችግሩ የኢትዮጵያ አንድነት አይመስለኝም። አንድም ጊዜ አንድም ቦታ ላይ የኢትዮጵያን አንድነት በመቃወም ካልእነኚሁ የሰሜኑ ቅጥረኞች በቀር ይሄ ለጥያቄ ቀርቦ አያውቅም። ከአረኛ እስከ ምሁር፤ ከሊቅ እስከ ደቂቅ፤ ከሕፃን እስከ አዛውንት ስለኢትዮጵያ፤ ስለአንድነቷ፤ ስለአድገቷ፤ ነው በእውነት የሚቆረቆሩትና የሚናገሩት። አለን የሚሉትን ሁሉ እስከሕይወት ድረስ የሚሰጡት። ስለዚህ ለአንድነት ነው የታገልነው። ከዚህ በተረፈ ደግሞ መቼም ሂሳብ የፊውዳል ስርአት ስለነበር በብሄረሰቦች መካከል መናፍቅ፤ አንዳንዶች በአንድ ታሪካዊ አጋጣሚ ወጣ ብለው ሻል ባል ባሕልና አድገት ላይ ሌሎች ደግሞ እንደው በጣም ቀርተው የተረሱና የተረገጡ በመሆናቸው ይሄን የመሳሰለው ጉራማይሌ የሆነ ሁኔታ ለኢትዮጵያ አንድነትና አድገቷ ጠንቅ ስለሚሆን ሕብረተሰቡን ፍትሃዊ በሆነ መንገድ ማስተካከል ተገቢ ነው በሚል አይነት መንገድ ብንገላም ይህንን በቀላሉ መቅረፍ

አይቻልም። እርግጥ ለሻል አብዮት በማካሄድ ረገድ ሁሉንም ማሰደስት አይቻልም። የአብዛኛውን ሕዝብ ፍላጎት በመከተላችን የገንብ ስርዓት ተጠቃሚ የሆኑት ሁሉ እንዳዘነብኝና ጠላት እንዳይረጉኝ አውቃለሁ። እኔ በበኩል የምመለከተው የግል ጠላት እድርጌ ሳይሆን የሕዝብ ጠላት እድርጌ ነው። እኔ የግል ጠላት እና የፍል ጥቅም የለኝም። ስለዚህ በሰራውም፣ ልንሰራ በተነሳሳንበትም ዓላማ፣ በቋጩነውም አላማም ሆነ በሞትንለትና አሁንም ልናደርግ እንደገና በምንጋበዝበትም ዓላማ የኢትዮጵያ ሕዝብ ፍላጎት እንድንገኝ ነው። እንደነት ሰላም ነው። እንድንገኝ መታረር ነው። እንድንገኝ መከበር ነው። ለምሳሌ እንግሊዝና ፈረንሳይ፣ ጀርመንና እንግሊዝ አሳትና ጭፍ ነበሩ። አሁን በእንደ ፓርላማ፣ በእንደ ከረንጌ እየተጠቀሙ በሃገራችን መካከል ቢሃ እንዲን ሳይኖር ተጣምረውና ተቀናጅተው ሲያበቁ፣ ዓለም አቀፋዊ ጉልበታቸውን፣ ኃይላቸውንና ጥቅማቸውን ሲያጠናክሩ እኛ በጨለማ ዓለም ውስጥ አለን። ከቀሩትም የቀረን ነን ብለን በምን ልበት ሃገር ውስጥ በጉሰኝነት፣ በዘረኝነትና ቅጥረኝነት፣ ሕዝብን በመበታተን፣ በመከፋፈል የሕዝብን ደም በግፍ በማፍለስ የሃገርን የተከበረ፣ የተደነቀ ታሪክ መቀዳደድና ማዋረድ ነው። ባሬ የሚከናወነው። ስለዚህ እንዴት ተደርጉ ነው እኔ ከወያኔ ጋር የምመክነው።

ጋር። የእሱ ደግሞ የበላይ አለቃና የክልሉ የአርበኞች መሪ ኮ/ል ዘውዴ ይባሉ ነበር። በቅርብ ጊዜ ሞተዋል። ምናልባት እነ ጄኔራል ጃጋማ ይሄንን በውል ያውቁት ይሆናል።

በዚህ አይነት መልክ እኔ ከሁለቱ ብሄረሰብ ስወለድ እናቱ ፅጌ ጥበብ ስላሉ ለሚባል ዲያቆን ገና በሕፃንነቷና ለአካለ መጠን ሳትበቃ በነበረው ጊዜ ቀር አስተሳሰብ ትዳራለች። በነገሩ ሳትሰማማና ሳትጣጣም ቀርታ ፈርጥጣ ወደ አዲስ አበባ ዘመዶቿ ጋር ትመጣለች። በዚህ አጋጣሚ ሁለተኛው ባሏ ኤርትራዊ ሃማሴን ነው። ገ/መድሀን ማሾ ይባላል። እኔ ያኔ ስላልተወለድኩ አላውቀውም። አሁን በሕይወት ይነር አይነር አላውቅም። የኔ አባት ጋ/ማርያም ሶስተኛ ባሏ ናቸው። ብዙ ሰዎች ብዙ ያወራሉ። ብዙ ይናገራሉ። እንደገና ጊዜ የደጃዝማች ከበደ ልጆችም ያደርገናል። አልፎ ተርፎም ወደ ቤተመንግስትም ይወስዱናል። ይህንን ለምን አላማ ሊጠቀሙ እንደፈለጉ፣ ከየት እንደመነጩ፣ ለምን እንደሆነ አይገባኝም። በዚህ አጋጣሚ ላሰረዳው የሚገባ ነገር ቢኖር አላገባብ የበለፀጉ፣ በስልጣን የባለጉ፣ በወሎና በትግራይ ረሃብ የሚጠየቁ ባለስልጣኖችን ለሕግ እናቀርባለን ብለን በተነሳንበት ጊዜ በእንዳልነበረው ካቢኔ ውስጥ ደጃዝማች ከበደ ከጡረታቸው ተጠርተው የግቢ ሚኒስቴር እንዲሆኑ ይደረገና እኛ አዲስ በተመረጡት ሚኒስትሮችና ቀድሞ በጠቀስኩት ኃላፊነት የማይጠየቁ ሰዎች ጥያቄ ውስጥ እንዲገቡ ዓላማ አልነበረንም።

ጥያቄ፡- ከገደብ ታሪክም ተወጣጥ የስርዓትም የሕይወት ታሪክ፣ ውጤታዊም ስለተደገም ስንደኛ በውጪ ስይታወቅም (ማለትም ስለተመዘገበም) ሁለተኛ የተሰያዩ ሰዎች የተሰያዩ ስቀራረብ ስላቸው፣ ስለቲ ከስርዓትም ስንለማ። ስናትና ስባተም የት ስንደተወሰዱ? የስርዓትም ስለተደገም ቢገባቸዋል?

ኮ/ል መንግስቲ፡- አልኩ ለማለት አይደለም። እኔ በግልፅ ለመናገር እንዲን የሃገራችን የአለምን ሁኔታ ከሞላ ጉደል ለማገናከብ ከበቃሁበት የዕድሜ ክልልና አልፎም ተርፎም ደግሞ ኢትዮጵያንም የመምራት ደረጃ ከመድረሱ በፊት በወጣትነቴም ከቤቴም፣ ከቤተሰቤም አካባቢ የጉጠኝነት የዘርና የመሳሰለ ነገር አላሳዩንም። አላስተማሩንም። እንደዚህ ያለም በሽታ የለብንም። ከዚህ የፀዳሁ ነኝ። ቀድሞ እንዳልኩት የእኔ ጉሣ፣ የእኔ ጉጥ፣ የእኔ መንደር፣ የኔ ሃገር፣ የእኔ አለኝታ፣ የእኔ አናት አንዲት ኢትዮጵያ የሚል ዕምነት ነው ያለኝ። አባቴም፣ እናቴም መምሕርቴም ያስተማሩኝና የእኔም እምነት ከደሜ ጋር የሰረፀው ይሄ ነው።

ይህንን ካልኩኝ በኋላ የአንተን ጥያቄ ለመመለስ ኢትዮጵያ የብዙ ብሃ ረሰቦች ሃገር ናት። ብሄርና ምን እየተባለ አንደኛ አምባገነንነት፣ ሁለተኛ የራስን ዕድል በራስ የመወሰን፣ ሶስተኛ ብሄር የሚባለው ነገር የሕዝብ ማወናበጃ ቋንቋ ስለሆነ በዚህ አይነት ትንተና በመግባት ጊዜ ላጠፋ አልፈልገም። ምናልባት ጊዜና ወቅቱ ከፈቀደ የምታነሳው ጥያቄ ከሆነ እንነጋገርበታለን። ኢትዮጵያ የብዙ ብሔረሰቦች ሃገር ናት። እኔም ደግሞ ከአየር አልተወለድኩም። ከእነዚህ መካከል በአንዱ መገኘት አለብኝ። ሕዝቡ በዚህ በኩል የጓጓዙ ጥያቄ ከሆነ እኔ ከሁለቱ ታላላቅ ብሄረሰቦች አወለዳለሁኝ። ይሄም ከኦሮሞውና ከአማራው። አባቴ የሸዋ ኦሮሞ ናቸው። አሳቸውም አባታቸውና የተቀረው ትወልዳቸውም የተወለዱትና ያደጉት አዲስ አበባ ከቀድሞው አውሮፕላን ማረፊያ ወይም አርሚ አቪዬሽን ከምንለው ባሻገር ፋሪ በምትባለው መንደር ነው። አባቴ ኃይለማርያም ይባላሉ። አባታቸው ወልዴ። አያቴ የአባቴ አባት አያና ይባላሉ። የአባቴ አናት አፀደ ይባላሉ። አባታቸው ዝማም ይባላሉ። የኦሮሞ ብሔረሰብ ናቸው። እናቴ የመንዝ አማራ ነች። በነገራችን ላይ የአባቴ የአናታቸው ወገን የአንሳሮ አማራ ናቸው። እናቴ ከመንዝ ነው የምትወለደው ብዙነሽ ወ/አማኑኤል ትባላለች። ወ/አማኑኤል ደግሞ አባታቸው የኔ ቅድመ አያት የቀሩት በአድዋ ጦርነት ነው። የምኒልክ መንግስት ለአሳቸው አባት ወረታ ምክንያት አዲስ ዓለም ወረዳ ውስጥ በርጋ በሚባል ወንዝና ከርሴ በምትባል ወንዝ ሽለቆ አንድ ጋሻ መሬት ተሰጥቷቸው በግብርና እየኖሩ ነው ብዙ ልጆችና የልጅ ልጆች የወለዱት። በግብርና ነበር የሚኖሩት።

እናቴ 3 እህቶች አሏት። የሺወርቅ፣ ዘውዲቱና በለጥሻቸው የሚባሉ። የሺወርቅና በለጥ በአብዮቱ ወቅት ሞቱ። ዘውዲቱ አሁንም ትገኛለች። ሶስት ወንድሞች ነበሯት። አስፋው፣ ድረስልኝና ካሳሁን የሚባሉ። አስፋው የሚባለው ትልቁ በለሜን ሸዋና በምዕራብ ሸዋ በተለይ በእነዋሪ ማርያም ፋሺስቶችን ደባቅ በመምታት በሜታ፣ በመገር...በልዩ ልዩ አካባቢ የታወቀ የአርበኞች ጓድ መሪ ነበር። ከታናሽ ወንድሙ ከድረስልኝ

እንደመነጩ፣ ለምን እንደሆነ አይገባኝም። በዚህ አጋጣሚ ላሰረዳው የሚገባ ነገር ቢኖር አላገባብ የበለፀጉ፣ በስልጣን የባለጉ፣ በወሎና በትግራይ ረሃብ የሚጠየቁ ባለስልጣኖችን ለሕግ እናቀርባለን ብለን በተነሳንበት ጊዜ በእንዳልነበረው ካቢኔ ውስጥ ደጃዝማች ከበደ ከጡረታቸው ተጠርተው የግቢ ሚኒስቴር እንዲሆኑ ይደረገና እኛ አዲስ በተመረጡት ሚኒስትሮችና ቀድሞ በጠቀስኩት ኃላፊነት የማይጠየቁ ሰዎች ጥያቄ ውስጥ እንዲገቡ ዓላማ አልነበረንም።

የተወሰኑ ሰዎች ተነስተው ሲያበቁ እኚህ ሰውዬ መታሰር አለባቸው ይላሉ። ለምንድነው የሚታሰሩት? አንደኛ ነገር «የታሪክ ምስክር» ብለው የፃፉት መፅሃፋቸውን አገላብጠን ስንመለከት የለውየውን ብስለት፣ ውስጡባሕሪና እምነት እንዲሁም በዚያን ወቅት ይህንን ሲያቀርቡ ሳንሰር እንዴት አለፋቸው? በሚለው ነገር እኔ አንድ ስሜት ነበረኝ። በሌላ መልኩ አርበኛ ናቸው። በቀረበው ማስረጃ ደግሞ ሕዝብ በደለ፣ ያለ አግባብ በለፀጉ፣ በወሎና በትግራይ ረሃብ ተጠያቂ ናቸው። በስልጣን ባልገዋል የሚል ስም የላቸውም። ስለዚህ አሳቸው መታሰር የለባቸውም የሚል ብቻ ሳይሆን ለብዙ ሰዎች ተከራክረዋለሁ። ይድነቃቸው ተሰማ የጦር ሠራዊቱን ፋትሶል ቡድን አባሯል ብለው በጠቅላላ የነበሩት ወታደሮች ስለነበሩ በዚህ ስሜት ይድነቃቸውን አስር ቤት እንዲገባና ሌሎችም ይታሰሩ ተብሎ ነበር። ግን እኛስ ቢሆን እኛ እኮ አንድ አገር ወክለን የአንድን ሃገር እድል ልንወስን በዚህ አይነት ታላቅ ቁምነገር ላይ ነው ያለነውና እያንዳንዳችን ተነስተን ስናበቃ በየመሸታ ቤት የተረቀቅነውንና በየመናኛው ነገር ቅራኔ የገባነውን ሰው ሁሉ እያመጣን የምናገር ከሆነ ለምን እንደቆምንም አይገባኝም በሚል አይነት መንገድ ስንከራከር ለደጃዝማች ከበደም ተከራክረዋለሁ። እንዳይታሰሩ። ታዲያ ከመሃከላችን የኢ.ኤል.ኤፍም (ጀብሃ) ተወካዮች አሉ። መመዘኛ መለዩ ነው። ሠራዊቱ በመሰለው መልክ መርጦ ይመጥናል ብሎ የላካቸው ሰዎች ናቸው። ነገሩ የሚታወቀው እየዋለ እያደረ ነው። የቲ.ፒ.ኤል ኤፍ (ተሃት/አወሐት) ተወካዮች አሉ። የኢ.ሕ.አ.ፓ ተወካዮች አሉ። የኢ.ዲ.ዩ ተወካዮች አሉ። የአነግ ተወካዮች አሉ። ወዘተ.ርፈ።እና ወረቀት በትነው ሲያበቁ ይህንን ስም ሰጡኝ እንጂ የእኔ ትውልድና የእኔ ዘር ሃረግ የገለፅኩት ሲሆን እነኚህ ዘመዶቹ አሁንም በአዲስ ዓለም ይኖራሉ። በአቃቂ ይኖራሉ። በፋሪ ይኖራሉ። በአዲስ አበባ ይኖራሉ። የእኔም ወንድሞች አሉ። እኔ ማነኝ እንግዲህ? ኢትዮጵያዊ ነኝ። ለማንም አልወገን። ማንንም አላገን። ይሄን ከመሰለ ጎሳ ቀርና አድሃሪ ከሆነ የቋንቋ፣ የክልልና የጉጠኝነት ስሜት ነፃ ነኝ።

ጥያቄ፡- በአንዳንድ ልቦፎች ላይ ስንደተመሰክተነው በወጣትነት ዘመንም ስለነበረ ስንደሚያዘወትረ፣ ተደባዳሪና ደብኛ የሚሉ ቀፅሎች ተሰጥተዋታል። ስለቲ በወታደር ዓለም በወጣትነትም ስለነበረዎት ማሕበራዊ ግንኙነቶች ጠቀስብኩ ማሕበራዊ ያውቅን?

ኮ/ል መንግስቲ፡- ለመሆኑ እኔ ዱለኛ፣ ረብሻኛ፣ ግብረገብ የጉደለኛ፣ መጠጥ የሚያጠቃኝ ሰው ብሆን በ32 ዓመት ዕድሜዬ ለሻለቅነት ማዕረግ እንዴት አበቃ ነበር? የሚለው ጥያቄ ራሱ የሚመልስ ይመስለኛል። መጠጥ እንደማንኛውም ሰው አኩሻናል በአጋጣሚ ከጓደኞቼ ጋር ወይም በስፖርት ወይም በአንድ ማሕበራዊ ግንኙነት አማካኝነት የምጠጣበት ጊዜ ይኖራል እንጂ የመጠጥ ሰብኛና ቀበኛ አይደለሁም። ዱለኛና ረብሻኛም አይደለሁም። ነገር ግን ፍትሕ ሲጓደልና ስጠቃ ዝም አልልም። በዚህ ረገድ አትንኩኝ ባይ ነኝ። በትምሕርት ገና ከሕፃንነቴ ጀምሮ

ሃገሪን ለቅቶ አስከውጧቸውን ጊዜ ድረስ እኔ በበኩል እንደሚሆነው የሰው ፍቅር፣ የዳዊትን ማርባትና ማጥፋት ዕድልኛ ነኝ ባይ ነኝ። በቡድን ነው የምንኖረው፣ ብዙ ሆነን ነው የምንበላው፣ አብረን ነው የምንሰራው፣ ለክፉ ለደገም አብረን ነው የምንሞተው፣ አብረን ነው የምንወድቀው። በማሕበራዊ ኑሮ በጣም አምናለሁ፣ ከሰዎች ጋር እቀላቀላለሁ። ሃገራዊ ግዴታቸውንም ለመውጣት እና ለእኔ ዳዊትን ፍቅር ሲሉ በእውነት በዚህ በያዝነው የሕዝብ አላማ የተሰጠ የእድሜ አቃቤና የቅርብ ዳዊት በሽህ የሚቆጠሩ ናቸው። የእኔ ስሜትና አስተያየት ይህ ነው።

ጥያቄ፡- የኢትዮጵያ የመሬት ወይም የሕይወት ቢሮ በሕይወት በጣም የተወቀ ነው ይባላል። ለእኔ ታዲያ ወያኔና ቫሽቪህ ስርዓታቸውን ሲገቡ የቻሉት?

ኮ/ል መንግስቱ፡- ዌል እዚህ ላይ በእርግጥ የሲብራቲ አቅማችን ጠንካራ ነበር። ያለ አሰራር አስተዋፅኦ 17 ዓመት በዚህ መጠን ታግለን ያንን ድል በቀላሉ አገኘን ማለት አይቻልም። እና ጥረቱን አቃልሎ ማየት ተገቢ አይደለም። ጠንካራም ነበረ፤ ብዙ ታማኝ የነበሩ ኢትዮጵያውያንን ያለባለበ ነበር። ነገር ግን ትንሽ የእውቀቱ ስህተት አለው። ይኸውም ከአምነት የመነጨ ነው።

በመጀመሪያው ጊዜ በእነ ደ/ል አማንና በሌሎችም አብዮቱንና ለውጡን ምክንያት በማድረግ የኢትዮጵያ ማህበን ሲፈርስና ኢትዮጵያ ለው አልባ ስትሆን የራሳቸውን ግብ ለመምታት ከእኛ በተሰወረና ባልተጠበቀ ሁኔታ እካባቢውን ሲቆጣጠሩና ያልተጠበቀ ችግር ሲፈጥሩ ኮ/ል ተስፋዬ ሄደ ሁኔታውን ገምግሞ። በቂ ንቃትና አስፈላጊ መረጃ የለጠኝ በመሆኑ ምክንያት ለዚህ ተግባሩ ትልቅ አደራና አመኔታ ጣልኩበት። በመሆኑ ምክንያት የውጭውን ስትራቴጂካዊ ሲኪዮራቲ ወይም ደግሞ የመረጃ ሥራ፣ የሃገር ውስጡን የመረጃ ሥራ፣ የወታደራዊ ደህንነቱን የመረጃ ሥራ፣ የሃገሪቱን አመራር አካሎች ጥበቃ ሥራ ሁሉ በአንድ ቋት አካትቼ ሳበቃ ለአሱ ሰጠሁት።

መቼም የማይለወጥ ግለሰብ የለም። ይህም ግለሰብ ቀስ በቀስ ትንሽ በገንዘብም ባልተጠበቀ መልኩ የባለን ይመስለኛል። ከአቅሙ በላይ ይኖር ነበር። በመረጃ የስራ ባሕሪው ከብዙ ወገኖች ጋር ይገናኝ ነበር። እናም በመጨረሻ የሰላሙ ጉዳይ ምናልባት ግፋቢል የተባበሩት መንግስታት በመጀመሪያ ካሳለፈው ውሳኔ ሊያልፍ አይችልም። ማለትም ከፌዴሬሽን በላይ። ሰላም ሊገኝ ይችላል። እኛ በነሱ ላይ በቂ ተፅዕኖ አለን።

የትግራይ ወንጌይም እንደዚሁ መፍትሄ ሊያገኝ ይችላል። እናንተ ማሟላት ያለባችሁ ይሄንና ይሄንን የመሳሰለውን ነገር ነው። ይህም ደግሞ ይሄ የሶሲዮ ኢኮኖሚ ዓቋማችሁን መተው፣ ሃገሪያችሁን አካማችሁን መቀበል እና ያለውን መንግስት ማፍረስ መንግስቱ ኃይል ማርያም አክራሪ ነው። የፕሪንሲፕል ሰው ነው። ብለው በዚህ መልኩ እንወሰን ብለው በዚህ የአብዮቱን አመራር ማስወገድ በሚለው ፅልመት ውስጥ ሰዎችን መሳብ ነበር። ያው እንደሚታወቀው በአደባባይ ቆመው የተናገሩ ምሁራንም ነበሩ። ጥቂቶቹ ሕዝብን የማይወክሉ ናቸው። ወረቀት የበተነም አሉ።

ተስፋዬ እዚህ ፅልመት ውስጥ ሳይገባ አልቀረም። እሱን የሚጠባ በቂትንና የሱን ዓላማ የማይተባበሩትን ሰዎች በዚህ እኛ ደምተን። ቀስ ለን፣ ደክመን ሃገሪቷ። በአሁኑ ጊዜ በመረጋጋትና በመስከን ላይ እያለች በእኛ ትከሻ ላይ እየተረማመደ ሁሉም አንታ። ሲባል እኛ ወደ ኋላ ቀረን ብለው ዓደገቹ አማርራውኛልና እነ እክሌ እነ እክሌ የዲፕሎማቲክ ሚሽን ይሰጣቸው ላሉ ያቀርባል። እኔም እውነት መስሎኝ እስማማለሁ። በዚህ ጊዜ ቤቱን አጥብ አድርጎ ሲያበቃ አሁን በመጨረሻ ለተፈጠረው እኩይ ተግባር የሚተባበሩትን ሰዎች አሰባስቦ ይሄንን ሚና የተጫወተ ይመስለኛል።

ጥያቄ፡- በኢትዮጵያ መብታትን ሳይ የባሰደን ጠባቾች ስጅ የቱን ያህል ስለ በት ይሳሉ? በተጨማሪ የሚያውቁት ካለ ቢገልጹኝ?

ኮ/ል መንግስቱ፡- ነገሩን ለኢትዮጵያ ሕዝብ አፍረጥርጦ ለማስረዳት ከተፈለገ ከፍተኛ ያለ ችግር ነው ያለብን። እና ይሄው ነው የሃገሪቱ፣ የእኛም፣ የአባቶቻችንም፣ የቅድመ አያቶቻችንም ችግር። ችግሩ እከ የሚጀምረው ገና ከርስቲያንነትን ከአስልምና ጦርነትና ጥፋት ለማዳን ከመስቀል ጦርነት ተሳትፎ፣ ጀምሮ በጥቁሩ አለም የተሳተፈች ብቸኛ ሃገር እንደ መሆኗ መጠን በዓረብ ዓለም ያለን ስምና ጥላቻ ጊዜም፣ ፖለቲካም፣ የሕዝብ ማሕበራዊ ንቃትም የማይሸረው ሆኖ መዝለቁ ይታወቃል።

በሌላ በኩል እነኚህ ቅጥረኞች የምላቸው ከሃዲዎች የራሳቸውን እኩይ ዓላማ ለማሳካት በዘይት በበለፀጉት ሃገሮች ሃብት ለመጠቀም ባላቸው ፍላጎት አገራችንን ፀረ-አረብ፣ ፀረ-እስላም አድርገው ስለዋታል። በእውነቱ በአገራችን እንዲህ ያለ ነገር የለም። እስላምና ክርስቲያን ተቻቸው የኖረባት ሃገር ብትኖር በታሪክ እንደምናውቀው ኢትዮጵያ ብቻ ነች። እና የሌለውን ነገር እያቀረቡ መሳሪያና መጠቀሚያ አድረገውናል።

ለምሳሌ ዛሬ በኢትዮጵያ የሚፈነጠሩት ወንበዶች በሙሉ። ከቱኒዲያ፣ ከአልጄሪያ፣ ከግብፅ፣ ከኢራቅ፣ ከሶርያ አካዳሚ የተመረቁ መኮንኖች ናቸው። በተጨማሪም ማስረጃ ነው ይሄንን የምናገረው። ከዚህ ሌላ

ደግሞ የሃገራችን ዳይሬክቶሪ ወይም ስርወ መንግስትም ሆነ የዘር ሀረጎችን ከሰለጡን ሥርወ መንግስት የተወራረሰ ነው እያሉ በሚያመልኩና በሚያምኑ ሰዎች ምክንያት ለአይሁዶች ወገናዊነት አላቸው እየተባለ በእንደ በኩል ልክ እንደ አይሁዶች አድርገው አረቦቹ በዚህ ረገድ ልክ እንደ አይሁዶች በአንደኛ ደረጃ ጠላትነት ነው የሚያሰኝ። እንዲያውም አልፎ አልፎ ጥቁር አይሁዶች የሚሉንም አሉ። ይሄ ሁኔታ በጣም በድሉናል። ይካባቢው መልካዓ ምድርና ስትራቴጂካዊ ባሕሪ ሲታይም በዓመት ከ10 ሚሊዮን ቶን በላይ መሸጋገሪያ የሆነው ቀይ ባሕር ከ1 ሺህ በዓመት ከ10 ሚሊዮን ቶን በላይ መሸጋገሪያ የሆነው ቀይ ባሕር ከ1 ሺህ ሚሊዮን በላይ ድንበረተኛ ነን። እነሱ ይህንን የዓረብ ሕይወት በለውታል።

በሌላ በኩል ደግሞ የለም አፈርና የውሃ ፖለቲካ አለብን። ይህንን ውሃ እኛ ምንም ሳንጠቀምበት እነሱ ዘጠና ከመቶ የሚጠቀሙበት በመሆኑ ምክንያት ኢትዮጵያ በዚህ ላይ ከተንቀሳቀሰች እነሱ የሚያገኙት ጥቅም ይነጥፋል በሚል ደካማ ሆነን እንደንጠፋ ነው በገሃድ የሚተባበሩ ብን። እንዲያውም አንድ ነገር መጥተስ እፈልጋለሁ። አንድ ጊዜ በዓረብ ሊግ ስብሰባ ላይ ሚቹ የግብፅ ፕሬዚዳንት ሳዳት ይህንን ብሎ ነበረ። «ኢትዮጵያን ብዙዎቻችሁ በትክክል ላታውቁት ትችላላችሁ። እኛ ግብፅን ለረጅም ጊዜ በደንብ እናውቃለን። በተቸ ድራጉን የምትመስል ያች ለረጅም ጊዜ በደንብ እናውቃለን። በተቸ ድራጉን የምትመስል ሃገር ነች። ከብዙ ሺህ ዓመታት እንቅልፍ በኋላ ዛሬ መንቀሳቀስ ጀምራለች። እና ሁላችንም በሕብረት በዚህች ሃገር ላይ በቂ ትኩረት ማድረግ አለብን» ብሎ ነበር።

ዛሬ በጣም የሚያሳዝነኝና እንዲያውም ልብ የሚያደማው ነገር በእነዚህ የውስጥ ቅጥረኞቹ አማካይነት ይህንን የዘመናት ስትራቴጂካዊ ፍላጎታቸውን እውን ለማድረግ ኢትዮጵያን መከፋፈልና ማዳከማቸው ነው። በሌላ በኩል አገራችን ገለልተኛ ነበረች። ገለልተኛ መሆን ብቻ ሳይሆን የገለልተኝነትን ፅንሰ ሃሳብ በአቀንቃኝነት ካመነጨት ሃገሮች መካከል አንዷም ነበረች። ነገር ግን ለአሜሪካ መንግስት በሰሜኑ በኩል የተሰጠው ወታደራዊ ቤዝ ለዚህ ጠንቅ ሆኖ ሲያበቃ ያደረሰብን በደል በጣም ከፍተኛ ነው። ለዛሬው ውድቀት አብዛኛውን አስተዋፅኦ ያደረገና ወላም ጉዳይ ነው።

ከዚህ ሌላ ከቻይና ጀምሮ ሌሎች ሶሻሊስት ሃገሮች የሶቭየት ተቀጥላ አድርገው ነው የሚያሰኙ። የዓረቡ አለምም እንደዚሁ። እነኚህ ብቻ ሳይሆኑ ባለፉት 30 እና 40 ዓመታት በአፍሪካ የተደረጉ የእርነት ትግሎች በአመዛኙ ፀረ ኢምፔሪያሊስት ስለነበር «ኢትዮጵያ በእውነቱ ቆራጥ የሆነ ነና ሃቀኛ ዓላማ የላትም። የኢምፔሪያሊስት አሻንጉሊት ናት፤ ለአለም የእርነት ስትራቴጂ እንቅስቃሴ ጠንቅ ነች። ምናልባትም ሰላይ ነች» እየተባለች ሲያበቃ የዘቀጥንበትና የተገለልንበት ጊዜ ነበረ።

እና በዚህ ሁኔታ ጠላቶቻችን ለመጠቀምና ለመታጠቅ ተመቻቸው። በመሳሪያ፣ በዲፕሎማሲ፣ በማቲሪያል፣ በገንዘብ ወዘተ። ለመርዳትና እንዲገለብቱ ያደረገው አስተዋፅኦ ከፍተኛ ነበር። እንግዲህ እኛ ከእነዚህ ሁሉ ችግሮች ወጥተን እንዲት ነፃ፣ ጠንካራ፣ ዲሞክራሲያዊ ነገር ግን ደግሞ እውነተኛ ገለልተኛ ነገር እንዲገኝ ብለን ስንነሳ ሁኔታው በማንኛውም መልኩ የተሻለና ለእኛ አመቺ ብለው በፈጠሩብን ውጥረት ምክንያት መሳሪያ ፍለጋ ወደ ምሥራቅ ፊታችንን አዘርን። ምክንያቱም የአሜሪካ መንግስት በጢያትናም ጦርነት ተውጦ ነበረ። እናም ምንም ዓይነት እርዳታ ሊያደርግልን በሚችልበት ሁኔታ ላይ አልነበረም። ከአሁኑ ጋይ ስላሉ መንግስት ጋር በነበረው ግንኙነትና ሌንትሜንት ነገሩን በቅሬታ ነው የሚመለከተው። «እናንተ እነማን ናችሁ? ምንድን ናችሁ?» የሚል ጥያቄ ነው የቀረበልን። ብዙ ጊዜ ነው የባከነብን። ለወረራ ያበቃንም አሉ ነው። ግዴላም የገንዘብ እርዳታው እንኳ ቢቀር ለመሳሪያ የከፈልንውን 600 ሚሊዮን ብር ተነጥቀን ቀርተናል። ስለዚህም የምዕራቡን ጠቅላላ ድጋፍ አጥተን ከእነሱ ጋር ቅራኔ ገብተናል። በተቀረ በዓረቡ ዓለም በኩል ደግሞ ይሄ ከርካላ የሆነውንና ጊዜ የማይሸረው ጥላቻ ለወንበዶቹ አይነተኛ የእርዳታ ምንጭ ነበር።

በመጨረሻ አደገኛውና ያልጠበቅነው ነገር ደግሞ አልቻላና ወገን ያደረገነው የሶሻሊስቱ ዓለም ባልተጠበቀ መንገድ መፈራረሱና ከኢምፔሪያሊዝም ጋር ማደሙ ነው። ስለዚህ በውጭ በኩል ምን ያህል የውጭ እጅ አለበት የሚባለው ነገር በዚህ መልኩ ከፍተኛ በደል በማያቋርጥ ሁኔታ ከማድረሱም ባሻገር ወደ መጨረሻው ሶቭየትን እንዳንኮታኮታ ታት በኢትዮጵያም ለአፍሪካ አገራ አርአያ የሚሆን የሶሻሊዝም ጎዳና አለና ይቺን አገር አይነተኛ ዓላማቸው አድርገው በመቆጠርና በጭፍን ጥላቻ በገንዘብና በልዩ ልዩ የሥነ ልቦና ጦርነትና በፕሮፓጋንዳ በርብረው ለዚህ ውድቀት መዳረጋቸው በእውነቱ በጣም በጣም ግልፅና ገሃድ ነው።

ጥያቄ፡- ወደ ስሜን ጦርነት ለመስጠትና በርአም ዘመነ መንግስት ጊዜ የጦር ነቱን መስክ የሰወጠው ሸፈ ስንዳ ስባሴ ባይ የተደረገው ወጊያና የምፅዋ ወደብ መያዝ ነው። ስለቲ ስለስነዚህ ሁለት የጦርነት ቦታዎች ሁኔታ በሰጥረ ይገለጻል?

ኮ/ል መንግስቱ፡- የጦርነቱን መልክ (ወደ ገፅ 23 ዘረወ)

«ከቤተሰቦች...»

(ከገጽ 16 የዘረዘረ)

የለውጡት አንተ ያልነበረው ቦታዎች ብቻ ሳይሆኑ በመጀመሪያ የአፋብቱ ጦርነት ነው። አፋብቱ ማለት በአርባት ፋላማ ከፍል እነሱ የተፈጠሩበት ቦታ ነው። እዛ ረጅም ጊዜ ውጊያ ተደርጓል፤ በሜዳውና በገላጣው ቦታ በጭራሽ ለይቋቋሙንም። በዛ ተራራ ውስጥ እንደፍል ፊል ሰርስረው በመገባት ሲቻላቸው ከዛ በመውጣት፤ ስንመታቸው ፈርጥጠው እዛው በመመለስ ብዙ የተፈታተኑትን ቦታና የናቅፋ መግቢያ ቁልፍ በር ነው አፋብቱ። ናደው የተባለው ጦራችን ደግሞ አንዱ መመዘኒያ የነበረና ያንን በር የሚጠበቅ ግብረ ሃይል ነው።

እንደአጋጣሚ ሆኖ ከሚደርሱት መረጃዎች፤ ዘግባዎችና ራፖርቶች እንዳንድ ጊዜ በጦር አዛዥነት በምንሰጠው የሥራ ድልድልና አሳይመንት በተፈጠረ ስህተት እንደነ ጂ/ል ታሪኩ ለይነት ሰዎች አዛዥ ተብለው እዛ ይቀመጡና ከጠላት ጋር ተመሳጥረው ያንን ጦር በመከዳታቸው ሻዕቢያ ከሞተበት ያንሰራራው። ከዛ ችግሩ ይጀምራል።

እንግዲህ እነኚህ ሁለቱ አንድ ለጽምና አላማ ያላቸው በድፍች እየተቀበሉ የተጫወቱት ሚና ነው ከዛ በኋላ የተከተለው። ከዛ ጦሩ በደጋማው ከፍል ሲሰባሰብ መልስን አፋብቱን በተፈለገው መስዋዕትነት መልስን ለመቆጣጠር ወስነን ስና በቃ ወደ ጦርነቱ ተቃረን፤ ይህንን ሁኔታ ለመቀልበስ ወያኔ ባልተጠበቀ መንገድና በአዲስ ሁኔታ ተሰባስቦ በትግራይ በኩል ሰፋ ያለ ጦርነት ከፈተ። በዚህን ጊዜ እንግዲህ የኤርትራን ኃይል እንደናመነምንና በሻዕቢያ ላይ የምናደርገውን ተፅዕኖና እንደናቃልል ነው የተደረገው። እና የሽፌው ጦር በትግራይ በኩል ለመምታት ብቻ ሳይሆን፤ ከሁለተኛው አብዮታዊ ሠራዊት ጋር እጅ ገጥሞ ሲያበቃ በአስቸኳይ ለስተኛው አብዮታዊ ሠራዊትን አቋቋመን በትግራይም በኤርትራም ግልፅ የሆነ ተፅዕኖ እናሣርፋልን ብለን ስናበቃ በአንዳንድ የአመራር ስህተት በከረምት ጦሩን ከዋናው መምሪያውና ከቀላቁስ ዕድላ መስጫ ቦታ በራቀ መልኩ ነጥለው ሲያበቁ ሽፌ እንዳስላሉ አስቀምጠው በሻዕቢያና በወያኔ ያስከብቡታል። እኔ ያን ጊዜ አገር ውስጥ አልነበር ኩም። በዚህ ብዙ ያልታጠበቀ የአመራር ጉድ ለት ይደርሳል፤ የሠራዊቱ ዲስፕሊንም ይደፈርሳል፤ ወያኔ የመጀመሪያውን ዕድል አግኝታ ለዚህ ሁሉ ዕብሪትና ትዕቢት የበቃችበት መን ስኬ ነው የተከሰተው።

ለስተኛው ደግሞ ወልዲያን መልቀቅ ነው። ትግራይ እንኳ ቢለቀቅ ወልዲያ በጣም ቁልፍ የሆነ ኮሪም፤ እነ ግራ ካሶ የመሣሰሉት ቦታዎችና ወልዲያ ራሱ መሬቱ የሚዋጋ ቦታ ነው። ማይጨውም የሰጠው አገልግሎት እውቅ ነው። ሠራዊቱ ራሱ እንዴት ይኼ ቦታ ይለቀቃል እያለ እዚህ መፈንቅለ መንግስት ያደርገና ከጠላት ጋር የተሻረኩ መኮንኖች ያንን ቁልፍ ቦታ ስለከፈቱለት ነው ወያኔ ወደ ምዕራብ ኢትዮጵያና ወደ መሃል የተሻገረው፤ ሊፈታተንም የቻለው።

እንግዲህ ይኼ ሲሆን በደቡብ በኩል የተባበራቸው ሌላው ጠባብ ቡድን በተወሰኑ ኃይሎች ተክሶ ሲከፍት ሻዕቢያ ወደ አሰብ ተጓዘና በአንድ ጊዜ በዘጠኝ ግንባር ተወጠርን። እና ይኼን ሁኔታ ለመለወጥ ተጨማሪ የአመራር፤ ተጨማሪ የሉጂስቲክ አቅርቦት፤ ተጨማሪ ሃይል ማጠናከር አስፈላጊ ነበር። ስለዚህ በአስቸኳይ 200 ሺህ ጥራት ያለው አዲስ ጦር ጨምረን

የጦር ሃይላችንን ለማጠናከር ሲያስፈልገን በታጠረ ሁኔታ ውስጥ ጠልቀን ገብተን በጣም እጅግ ዘመናዊ በሆነ የጦርነት ዘዴ ለምሳሌ በአየር ወለድ ውጊያ፤ በባሕር ወለድ ውጊያ፤ ሚካናይ ዝድ በሆነ ብረት ለበስ ውጊያ፤ በእግረኛና በዐረኛ ኮማንዶ ውጊያ እከርካሪያቸውን ለመምታትና ድል ለመቀዳጀት ሰፋ ያለ በአይነትም፤ በባሕር ይም፤ በዝግጅትም ካገኘነው ትምህርትና ግንዛቤ ጠንክር ባለ መልኩ ተሰናድተን ነበር። በዚህ ረገድ የሚፈጽም እግሮች ሁኔታውን አምነው በት ሊተባበሩን ዝግጁ ሆነው ሲያበቁ በመካከሉ የእነ ፐሬዚዳንት ብሬታሪክ መሞትና የአብዮቱ ቅልበላ ነገሩን እንዳልነበረ አደረገው። ያም ሆኖ አስም ሳይገታን እየተዘጋጀን እያለ ቀደም ብዬ የገለፅኩት ጣልቃ ገብነትና እነኚህ ከመንጋው መሃከል ወጥተው ሲያበቁ በጎችን ለተኩላ የሰጡት እቅዳችንና ተግባራችንን እንዳልሆነ አደረጉት።

ጥያቄ፡- ዝቅርሳ ስርዓትን በስድስት ፍቀር ይከታተሉ፤ ምን ይባሉ?

ዘ/ል መንግስቱ፡- አሁን ብናገረው ላይታመን ይችላል። እኔ ግላዊ የሆነ የስልጣን ፍቅር፤ ምኞትና ስሜት ተጀምሮ አስከፊ፤ ድረስ የለኝም። ይህንን መልሼ መላላሼ ለኢትዮጵያ ሕዝብ መናገር እፈልጋለሁ። ለምሳሌ በደርግ አባልነት ጊዜ በቀጥታ ቤተመንግስት ሄደህ፤ ሰንደቅ ዓላማ አሠቅለህ፤ የቤተመንግስት ገብረት ተረክቦህ ስታበቃ ይህን ለምን አትፈፅምም ተብሎ ተጠይቁ ነበር። በዛን ወቅት የተፃፉትን ጋዜጦች በመሉ ማስታወስ ይቻላል። ነገር ግን የእኛ ዓላማ ስርዓት መለወጥ ነው። እና ይህ፤ በሺህ ዓመት ያንቀላፋች፤ ሳታጣ ያጣች ሃገርና ዕድለ ቢስ ሕዝብ ከወደቀበት ማንሣት ነው። አንዲት ፍፁምና አሃዳዊት ጠንካራ ኢትዮጵያን መገንባት፤ ፍትህና ዲሞክራሲን ማስፈን ነው። ይኼ እስከተሟላ ድረስ የእኛ ፍላጎት ይረካል። ከዚህ በተረፈ አስተዋፅኦአችንን ገምቶ ሲያበቃ የሚወስነው የኢትዮጵያ ሕዝብ ነው። እኛም እያንዳንዳችን ኢትዮጵያ ትቅደም ብለን እስከተነሣን ድረስ ከሕዝቡ መቅደም የለም። ከሕዝቡ ስንል ደግሞ የኢትዮጵያን ሰፊ ሕዝብ ማለቱ ነው። ይህ ዓላማ ስለነበረን ጂ/ል አማንንም ያመጣሁ እኔ ሃኝ። አለቃዬ ነበር፤ የዘ/ጦር አዛዥ ነበሩ። በቅርብ አብራሃው አሠራም ነበር። በእውነቱ በወታደራዊ መታደራትና በወቅቱ የሃገር ፍቅራቸው የምናደንቃቸውና የምንወዳቸው ጄኔራል ነበሩ። ነገር ግን ለብዙ ጊዜ ተለይተውን ነበር።

በአንድ በኩል ወታደሩ ተሰብስቦ ሲያበቃ ወደ ፀረ ሕዝብ ካምፕ ሳይሠለፍ፤ ወታደሩ ሳይበተንና አላስፈላጊ ደም ሳይፈስ እንዳንድ ፋብሪካ ውስጥ የሚታየው አላስፈላጊ ነገር እንዳይፈጠር ሕዝብ ከእሱ ጋር ሆኖ ሲያበቃ ሁኔታውን ማሸከር ያለውን ጠቀሜታ ስለማምን እኔ ደርግ መፍረስ የለበትም፤ የምሠራው ከደርግ ጋር ነው እንጂ ሌላ ነገር አልፈልግም አልኩት። የእንዳልካቸውም መንግስት «ትና ስልጣን ተካፈሉን ወይም ተረክቡን፤ በአንድ በኩል እናንተ እዛ ጦር ሃይሎች ኮሚቴ ትላላችሁ፤ እኛ ደግሞ እዚህ ሌላ ነገር እንላለንና የኢትዮጵያ ባሕርይ ቀንድና ጭራው ውሉ የማይታወቅ ሆኗል፤ ለውጭ እርዳታም ያስቸግራል» ተብለንም ነበር። «ምንም ችግር የለም፤ እኛ በዚህ አስቸጋሪ ወቅትና ሥርዓት አገራቱም በአስቸጋሪ ሁኔታ ውስጥ ስላለች ሕገ እናስከብራለን፤ ከሕዝቡም በሚደረገው ግፊት ወደፊት የሚደረገውን እንፈፅማለን፤ ይሻሻላል ያላችሁት ሕገ መንግስት ምን ያህል በትክክል እንደሚፈፀም እንመለከታለን።

ከታለንና ምን አደረግናችሁ?» በሚል ነገር ከእነሱም ጋር ተስማምተን ነበር። የምንሰራው ዕቅድ እያወጣን ነበር፤ ስለዚህ ይህን መሰል ሰው እም ጥተን መጀመሪያ መከላከያ፤ ከዚያ ርዕሰ ብሔር ልናደርግ ነበር። እንደውም ጂ/ል አማን «የኤርትራን ጉዳይ ለእኔ ተወው» ነበር ያሉት። አመን ኩኝ፤ የዛ ሃገር ተወላጅና የቀዩ ጂ/ል ናቸው። በሚል እምነት በእውነት ችግሩን ያቃልላሉ የሚል እምነት አደረሳችን።

በሌላ በኩል ደግሞ በእውነቱ እኔ ማንኛውንም ብሔረሰብ አልወከልም ወይም አላገልገልም። የኔ ቦታ፤ መንደር ኢትዮጵያ ነች። ግን እነኚህ ሰዎች ባላቸው ኮምፕሊክስ ይህን አልተቀበሉም። የጂ/ል አማን እዚያ ቦታ መቀመጥ መልካም አስተዋፅኦና የአኛንም ማንነት ሊገልፅ ይችላል የሚል እምነት አደረሳችን። ሆኖም እሳቸው እኔ በማላውቀው ምክንያት ያደጉት ሱዳን ነው። ብዙ የሱዳን ጄኔራል መኮንኖችን ያውቃሉ፤ እኔ በአንድ ወቅት እንደሰማኳቸው አረብኛን አላምነው ይናገራሉ፤ እና ሱዳን ናት የእነሱ መረማ መጻፍ ምሽግ፤ ጠንቃቄንም። ስለዚህ አላቸው ይህንን ነገር እኔ እይዘዋለሁ ስላሉ አላቸው እንዲመጡ አደረግን። ግን እኛ እንደጠበቅነው ሳይሆኑ ቀሩ። እና ደግሞ ወደማጀቱም የዞሩ ሰው ሆነው አገኛቸው። ሁለተኛ ደግሞ በዛ መንግስት በተሰጣቸው ሥፍራ ደስተኛ አልነበሩም። ቅሬታ ውስጥ ኖረዋል፤ የወንበዴ አባልም ሆነዋል። ሶስተኛ ደግሞ ኤርትራውያኖች ግባቸውን በመምታት ረገድ አፈሠድችን፤ ፖሊሶችን በማስከዳት ፀጥታ ለማስከበር ሠራዊቱ የሚያደርገውን እንቅስቃሴ እዛው ክልሉ ተገኝተው በማውገዝ ከአሳቸው ጋር በቅርብ የሚሠራውን የጦር ኃይሎች የመገናኛ ኃላፊ የሆነውን ሰው ኮድ ሊቆጣጠሩትና ሊከላከሉት ሲገባ ይህንን ምስጢር ወስዶ እንዲሰጥ አሰናብቷት። የመከላከያ ማ/ርም ሆነው የፔፍ አፍ፤ ስታፋንና የም/ጦሩን ቦታ ስሌላ ሰው ስንሰጥ እኔ አደራርቤ መያዝ አለብኝ ብለው በጣም ብዙ ምገድ አንስተው ችግር ውስጥ የጣሉንና ሌላም ብዙ ብዙ ደባ የፈፀሙ ናቸው። ለማኒስትሮች ማለቅና በዛ መልኩ ውሃኔ እንዲሰጥ ከዶ/ር በረከት ጋር በመሆን የደርግ አባላቶችን አንድ በአንድ በሮክቸው እየጠሩና በዚህ በኩል ሰማሌ ተነስታለች። በዛ በኩል የኤርትራ ውጊያ አለ፤ በውጭ ይህ ነገር አለ፤ ደርግና መንግስቱ ኃ/ማሪያም ይህንን ነገር መወሰን አልቻሉም፤ የሚነገራቸውን አይሰሙም እያሉ ውሽጥክር ይነኩ ነበር። እንደውም አንድ ቃል ከዛናገሩት መሃል «መጀመሪያ ኮሶ ከተጣባ፤ ኮሶን አለመጣጠን፤ ከጠጡ ከነሰንክፋ እንዲያወጣ አድርጎ መጠጣት እንጂ ምንድነው እነኚህን ሰዎች ይዛችሁ፤ አስቀምጣችሁ የምትቀልቡት» እያሉ ነበር ሰውን በብዛት ያነሳሱበት።

በዚህ ሁኔታ ሄጀ ሳበቃ ብዙ ተነጋግረናል «እናንተ ሕዝብ በሰጣችሁ ተልዕኮ አማካኝነት በዚህ በሰብተም መመዘኛዎች በሥነ ስርዓት ለሕግ ቀርበው ሲያበቁ ውሃኔያቸውን ያግኙ እንጂ ለምንድነው ነገሩን የምታንታቱብን?» ብለን ብንጠይቅ በመሃከላቸው መግባባት እንደሌለ እንዲያውም «እናንተ ናችሁ ጠብመንኛውን የያዛችሁት፤ ኃይሉን የያዛችሁት፤ ሕገ መንግስትና ንጉስ እያለ እኛን እዚህ አስቀምጣችሁ መሃሪያ ማድረግ ትፈልጋላችሁ፤ ለምን እናንተ ይህን አትፈፁሙትም?» የሚልም መልስ ተሰጥቶናል። ይህንን ያለ ሰው በጊዜው የነበረና ዛሬም ያለ ነው፤ አዳማቂ አባሎችም ብዙ አሉት። ይህንን ሁሉ ደባና ሻጥር ሲሰሩ እኔ የስልጣን ናላንት አልነበረኝም። ጂ/ል አማን ከተወገዱ በኋላ የእኛ እርካታ ጠቅላላ ብሔራዊ ጥቅም ይቅደም የሚል

በሰባተኛው ዓመት ለጥቅምት 1995 ዓ.ም. ለሰባተኛው ዓመት ለጥቅምት 1995 ዓ.ም. ለሰባተኛው ዓመት ለጥቅምት 1995 ዓ.ም.

አሁንም የግል ስልጣን ጥማት ሳይሆን ትልቁ አንገብጋቢ ጉዳይና በሕይወቱ ለማየት የማልፈለገው ነገር ቢኖር ኢትዮጵያ እንዲህ አይነት የውጪ ቅጥረኞች እየፈነጨባት በጎ ሳና በሃይማኖት መከፋፈሏን ነው። በመንደር ፖለቲካ ሊከሰት ላይ ለተከረው ማስተዳደርና አውቶኖሚ እይደለም እኩ። እያንዳንዱ ለምሳሌ ጉራጌውም፣ ለማራውም፣ ትግራውም፣ የሱማሌ ብሔረሰብም፣ ለፋፋም፣ ከጎረቤትም፣ ወላይ ታውም፣ ወዘተ... ሁሉም በዘር እየተቆጠረ ሲያበቃ እያንዳንዱ ስቴት ይሆን ዘንድ የተጀመረው ሕገ-መንግስት መሰረት ያደረገው ጉዞና ዓላማው የማፍረስ ተልዕኮ ያለው ነው።

ኢትዮጵያ የራሷ የሆነ ታሪክ የላትም፤ ምንሊክ የጠፈጠፈችና የመቶ ዓመት ሃገር ናት ብለዋል። ራሳቸውም ደግሞ የሕዝባዊ ወያኔ እርኅት ትግራይና የኦርቶዶክስ ነፃ አውጭ እርኅት ግን ባር ነው ያሉት። በእውነት ዘሆነ ሁለቱም የተለያዩ ስም ይኑራቸው እንጂ የእንደ ሳንቲም ሁለት ገፅታና እንደ ዓላማ ያላቸው ናቸው። እና እነዚህ ስሞች ከእንግሊዝ ወዲያ እንደ ሁለት ዓመት ቢቆዩ ኢትዮጵያን መቃብር እንደ ሚያወርዱ አጠያያቂ አይደለም። እኛ የጦር ወንጀለኞች ተብለናል፤ የፖለቲካ መፍትሔ አልባ ተብለናል፤ በምዕራቡ ዓለም ተወግዘናል። ብዙ ነገር ተነግርብናል፤ እኛም ለእንደ ለ17 ዓመት ኢትዮጵያን ለማስተዳደር ሞከረናል። ነገር ግን የለዎች ድርጅት ፍፁምነት የለውም። በወቅቱ እኛም ተሞግሰናል፤ ተወደስናል፤ ተወቅስናል።

ጥያቄ:- ከዚህ ዛሬ በየመንገዱ ስማችሁ ሆኖ ስለቀረጡ የሲቲዮቶች ሠራዊት ሲሰጡ ምን ይለማዎታል?

ከ/ል መንግስቲ:- ይኼ ነው በጣም የሚያሳዝነው ነገር። ከዚህ በፊት እንዲህ ይባል ነበር «ኢትዮጵያ ሃገሪ ሞኝ ነሽ ተላላ፤ የሞተልሽ ቀርቶ የገደለሽ በላ» ብለዋል እነዚያ አርበኞች። ብዙዎቹ በኋላ ዕጣቸው ጥይትና ገመድ የሆነው። እንደዚሁም ደግሞ ኋላቀርና መሃይም እየተባሉ በቀውጢና ኢትዮጵያ በምትፈልጋቸው ለአት ለኢትዮጵያ መፍትሔ አምጥተው ሲያበቁ በኋላ በባንዶች የተለወጡት ሁሉ እንዲህ አይነት መሪር ብሂል ቋጥረውና ሃገሪቷን ረገመው ያለፉ ጀግኖች ይታወሳሉ። ለምሳሌ እንደ በላይ ዘለቀ አይነቶቹና ሌሎችን ማንሳት ይቻላል።

ታላቋ ሲቪየት ሕብረት 5 ሺህ በማይሞሉ መጃሂዲን ወንጌዎች ከ500 በላይ ሂሊክፕተርና ልዩ ልዩ መሣሪያ ይዛ በዛ አይነት ሁኔታ ስትፍረከረክ፤ ሁሉ በእጅ፤ ሁሉ በደጃ የምትለው አሜሪካን የሚያክል ሃይል በቤትናም ገበሬዎች በማያሳፍር ሁኔታ ተሸንፋ ስትባረር፤ በዛ አስቸጋሪ የሆነ የተፈጥሮ ገፅታና ኋላ ቀር በሆነ መሣሪያ በኢትዮጵያ የቁርጥ ቀን ልጆች ወኔ ብቻ ልትፈራርስ የነበረች ኢትዮጵያን ለ30 ዓመት ታግሎ ያቆየና የደማ፤ የደክመ ሠራዊት ተበትኖ፤ የበይ ተመልካች ሆኖ የዕለት ምግብ ፍለጋ በሳንቲም ደረጃ ሲለምን ከማየት የበለጠ ሞት የለም። ከምንም በላይ የሚያሳዝነው ነገር ይኼ ነው። ሠራዊቱን ብቻ ጠቀስኩ እንጂ ከዚህም በላይ የሠራዊቱ ቤተሰብ 6 ኪሎ አካባቢ በቅርቡ በግፍ የተጨፈጨፈው ወጣት ኢትዮጵያ ብቻ ሳትሆን እፍሪካ በቀላሉ የማትተካቸው ታላላቅ ምሁሮች ዛሬ በዘኔ ሆነው ቤት መዋል፤ በምዕዋ፤ በእስብ፤ በኤርትራ ይሰሩ የነበሩ

የመንግስት ሠራተኞች የዕለት ጉርስ ማጣት ለው ነገር የለም። በተለይ በ17 ዓመቱ ውስጥ በተደረገው ጥረት ኋላ ለፍሬ የበቃውን ነገር ለማየት አልታደልኩም። አሁን ተቀጧል፤ ፈረሰ፤ ተበላሽ እንጂ ከምድር በታች ያለን የተፈጥሮ ሃብትና ፀጋ ቅምጥ ሃብት እንዲህ ቀላል አይደለም። በትንሹ በዓለም አቀፍ ዘገባ ከ300 እና ከ400 ሚሊዮን ሕዝብ በላይ ሊያሳድግ የሚችል የተፈጥሮ ሃብት አለን። ይህንን ተግባራዊ ማድረግ ነቷ፤ ኋላ ቀርቷል ነው። ይቅርታ ይደረግልኝና ብዙዎች የውጭውን አገር እድገት፤ አንፃራዊ ከተማና ፎቅ ባሕልና ልምድ ቃጥና፤ ወላይ እና ታቸውን ናቱ። ከክም፤ እንጨትም እየነገደች ያሳደገቻቸውን ለማየትም ብቻ ሳይሆን ሃገራቸውንም የካዱ አሉ። ኢትዮጵያ ካልገነባትና ካልሠራት በቀር በራሷ የምታዘጋጀው ነገር የለም። ሳይጋገሩት የሚዘጋጁ ኩክ የለም። ስለዚህ ድህነቷም አስጠቅቷታል ማለት እችላለሁ። ግን ልጆቿን አሰልፋ ከተገኘች ጠንካራ ናት ማለት እችላለሁ። በናሳድጋት፤ በነረባረብ፤ ቅኝት ብና ስብ፤ አብረን በንሠራ አሁን ካለችበት ትግር ማውጣት ብቻ ሳይሆን በዓለምም ትልቅ ሥፍራ ላይ ልናስተምጣት እንችላለን የሚል እምነት አለኝ። የሚያስፈልገው ፍላጎትና ውሳኔ ነው። ሕብረት ነው።

በኤርትራ ወደ 270 ሺህ ጦር ነበረ። ምክንያቱም የቀይ ባሕር በር ነው፤ ከሱዳን ጋር የሚዋሰን ነው፤ የመሬቱ ገፅታና ሌላውም አከራካሪ ጉዳይ በውል የታወቀ ነው። እኛ ብቻ ሳንሆን ብዙ ትውልድ የታገለበት በር ያ ነው። እንደ መንግስት የሃገርን እንደነት፤ ድንበር፤ የሕዝቡን ማሕበራዊ ደህንነት ካላስጠበቀ መኖሩ ዋጋ የለውምና ይህንን ሲያደርግ የነበረ ሰራዊት በሰላምና በተከሰ ማቆም ስም ትዕዛዝ ተሰጥቶት መሣሪያውን አስተምጦ ሲያበቃ 100 ሺህ የሚያህል ሠራዊት ነው በሽዕቢያ የተረሸነው። ይኼ በ2ኛው የዓለም ጦርነት በአይሁዶችና በእንዳንድ ወገኖች ሆኖ እንደሆነ እንጂ በዓለም ተፈጥሮ አያውቅም። ቀስለኞች ከሆስፒታል አልጋ እየተገለበጡ ነው የተረሸነው። ዛሬ እንግዲህ የዓለም ቀይ መስቀል አለ፤ የለው መብት ጥበቃ የሚባልም አለ፤ ብዙ ጋዜጠኛ አሉ። በእስር ቤት የሚቆዩትና የቀም ስቃያቸውን የሚያየት ግን በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ናቸው። ያፈረሳችሁትን መንገዳት አለባችሁ ተብሎ በኤርትራ በጉልበት ሥራ በአስገዳጅ ሁኔታ የሚሠቃዩት ኢትዮጵያ ናች በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ናቸው። ማን ስለ እነኚህ ይናገር? ማን ይጠይቃቸው? ማን ያንሳቸው? የኢትዮጵያ ሕዝብ ነው ያሠማራቸው። ለኢትዮጵያ እንደነት ነው የተሠማሩት፤ በእብራት የለው አገር ለመጋፋት አይደለም። የግል ርስታቸውን ለማልማትም አይደለም። የኢትዮጵያ የቀውጢ ቀን ልጆች ናቸው። ማን ይናገርላቸው? በመሪነቱ ያለማራጃቸው እኔ ነኝ፤ በወቅቱ የጦር ሃይሎች አዛዥ ነበርኩና መናገር ነበረብኝ። ራሱ የኢትዮጵያ ሕዝብ ከእኔ፤ እስከ እፍንጫው ታጥቆ የመጣውን የጣሊያን ሠራዊት የመታ ታላቅ ታሪክ ያለው ሕዝብ ይህንን የታሪክ አተላ መሸከመም ራሱ በእውነቱ በጣም የሚያስገርም ነው። ብዙ ማለት ይቻላል።

ጥያቄ:- የሲቲዮቶች ሕዝብ የጥንተ ስንድነቱን ጠብቆ፤ ድንበሪን ስለከብር፤ ካንቁት የውስጥና የውጭ ጠላቶች ለሸናፊ ሆኖ የሚወጣው በስርዓዎ ስለተያየት ስንዴት ነው ይባሉ?

ከ/ል መንግስቲ:- በእንደነት ነው፤ እንደነት ጋይል ነው። በኢትዮጵያ የመሬት አዋጅ ባይታወጅ ሌሎች ሁሉ በዲሞክራሲያዊ መንገድ ባይፈቱ ኖሮና ሕዝቡ ከመንግስት ጋር ባያበር ሱማሌዎች እስካሁን ድረስ ያለመትን ነገር ያለ ፕርፕራ ያሟሉ ነበር። በትጥቃቸው፤ በሠራዊታቸውም፤ በዝግጅታቸውም ሁሉ ተማምነው ነበር የመጡት። የኤርትራ ጎጠኞችም ቢሆኑ ከዛሬ የአሁኑን ሥልጣን ከመያዛቸው ከ17 ዓመት በፊት ነበር ኤርትራን የሚቆጣጠሩት። ሕዝቡ መብቱ፤ ጥቅሙ፤ ማሕበራዊ ፍላጎቱና እንደነቱ በአግባቡ ከተጠበቀለትና ከተሳተፈ፤ ካመነትና ከታመነ በትክክል ከተመራ በጣም ታላቅ ሕዝብ ነው። ሳይማር የተማረ፤ በቀላሉ መማር የሚችል፤ የሃገር ፍቅር ስሜቱም በረዥም ዘመናት ትግል የተፈተነ ሕዝብ ነው። ስለዚህ አሁን ወያኔ የያዘውን መሸርሸር አስወግዷል፤ ቀናውንና ትክክለኛውን አቅጣጫ አሳይቷል። መከናወን ያለባቸውን አያሌ ሕዝባዊ ጉዳዮች ደረጃ በደረጃ እያከናወንን ከስንፍና ወጥተን በትጋት እየሠራን ብናስተናግደው አሰባሳቢና መሪ ቢያገኝ የኢትዮጵያ ሕዝብ በአጭር ጊዜ ውስጥ የተፈለገበት ቦታ የሚደርስ ከመሆኑም ሌላ በተፈጥሮም የታደለ ነው። ምንም የሚጎድ

ለው ነገር የለም። በተለይ በ17 ዓመቱ ውስጥ በተደረገው ጥረት ኋላ ለፍሬ የበቃውን ነገር ለማየት አልታደልኩም። አሁን ተቀጧል፤ ፈረሰ፤ ተበላሽ እንጂ ከምድር በታች ያለን የተፈጥሮ ሃብትና ፀጋ ቅምጥ ሃብት እንዲህ ቀላል አይደለም። በትንሹ በዓለም አቀፍ ዘገባ ከ300 እና ከ400 ሚሊዮን ሕዝብ በላይ ሊያሳድግ የሚችል የተፈጥሮ ሃብት አለን። ይህንን ተግባራዊ ማድረግ ነቷ፤ ኋላ ቀርቷል ነው። ይቅርታ ይደረግልኝና ብዙዎች የውጭውን አገር እድገት፤ አንፃራዊ ከተማና ፎቅ ባሕልና ልምድ ቃጥና፤ ወላይ እና ታቸውን ናቱ። ከክም፤ እንጨትም እየነገደች ያሳደገቻቸውን ለማየትም ብቻ ሳይሆን ሃገራቸውንም የካዱ አሉ። ኢትዮጵያ ካልገነባትና ካልሠራት በቀር በራሷ የምታዘጋጀው ነገር የለም። ሳይጋገሩት የሚዘጋጁ ኩክ የለም። ስለዚህ ድህነቷም አስጠቅቷታል ማለት እችላለሁ። ግን ልጆቿን አሰልፋ ከተገኘች ጠንካራ ናት ማለት እችላለሁ። በናሳድጋት፤ በነረባረብ፤ ቅኝት ብና ስብ፤ አብረን በንሠራ አሁን ካለችበት ትግር ማውጣት ብቻ ሳይሆን በዓለምም ትልቅ ሥፍራ ላይ ልናስተምጣት እንችላለን የሚል እምነት አለኝ። የሚያስፈልገው ፍላጎትና ውሳኔ ነው። ሕብረት ነው።

ጥያቄ:- ሰባተኛው ዓመት ለጥቅምት 1995 ዓ.ም. ለሰባተኛው ዓመት ለጥቅምት 1995 ዓ.ም. ለሰባተኛው ዓመት ለጥቅምት 1995 ዓ.ም.

ከ/ል መንግስቲ:- ጥሩ አይደለም፤ ይኼ ግልፅ ነው፤ ተወልጄ ያደገሁበትን እናት ሃገሪን አጥቻለሁ። ከወገኔ ተለይቻለሁ፤ በርዕዮተ አለም ወይም የሶሻሊዝም ኢኮኖሚ ለውጥ ቢሆን ግድ የለም። ሰውን በሰው መለወጥ ቢሆንም ግድ የለም፤ የፖለቲካ ዕጣ ነውና። ሁሉም አገር የሚደርስ ነገር ነውና በፀጋ አቀባለሁ። አሁን የተያዘው ኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያ የምትባል ሃገርን ማጥፋት ነው። በእኛ ትውልድና በእኛ ጊዜ ከዚህ ሁሉ አሃርና መስዋዕትነት በኋላ በቀማችን ይህን በማየቱ እንቅልፍ የለንም። በጣም እዝናለሁ፤ እናም በአስቸጋሪ ሁኔታ ላይ እገኛለሁ።

ጥያቄ:- በመጨረሻ ስለተያየት ሕዝብና ሰፈረ ሰው ሠራዊት የሚናገሩት መሰረካት ካለዎት ዕድሉን ስለተሞላ።

ከ/ል መንግስቲ:- ለምወደውና ለማከብረው፤ ለረዥም ጊዜ እምኖች፤ ተማምንን በእሱ ፍላጎትና ፈቃድ ለእሱ በእሱ ለሃገራችን እንደነት ይበጃል ብለን ብዙ ነገር አድርገናል። ባለመታደል ማሕበራዊ አብዮታችን ተቀልብሳል፤ የዓለም አቀፍ የፖለቲካው አየርም ተለውጧል። እናም ብቻችንን ቀርተናል። የወደቀ እንጨት ምሣር ይበዛበታል እንደሚባለው ሁሉ ጠላት በዝቶብናል፤ ይህ አዲስ ነገር አይደለም። ታሪካችን ሁሉ በትግል የተሞላ ነው። ለባቶቻችንም ከዚህ በባለ ሁኔታ አነስተኛ ሆነው የዛሬን ያህል እድል ሳይኖራቸው ብዙ ፈተና አልፈው ይህቺን አገር አስረክበውናል። እና የማንወጣው ነገር ነው ተብሎ ተስፋ መቆረጥ የለበትም፤ እንደነት ካለ፤ መተሳሰቡ ካለ ዘላለማዊ ሰዎች አይደለን ምና፤ ሁላችንም አፈር ነንና የምንገብ መመላለሻ ብቻ መሆን የለብንም። እንደሰው መኖር ካለብን ይህቺን ሃገር ለማተካት ትውልድ ማስረከብ ግዴታችን ነው። ሕዝቡ ራሱን እንዲያደራጁ፤ እንዲተባበር፤ እንዲተማመን፤ እንዲታጠቅ ነው ጥሪዬን የማቀርበው።